

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 16.aprila 2021. godine
Br. ref.: AGJ1749/21

PRESUDA

u

slučaju br. KI177/19

Podnosilac

GTP “Sokoli”

**Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova Ac. br. 2386/2018
od 17. maja 2019. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo GTP “Sokoli”, sa sedištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Fehmi Shala, advokat u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost rešenja Apelacionog suda Kosova Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine, u vezi sa rešenjem Osnovnog suda u Prištini Cp. br. 200/2016 od 13. aprila 2018. godine.
3. Podnosilac zahteva je rešenje Apelacionog suda Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine, primio 14. juna 2019. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih rešenja, kojima su, kako navodi podnosilac zahteva, povredena njegova prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članovima 21.4 [Opšta načela] i 113.7 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), kao i na pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 2. oktobra 2019. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 4. oktobra 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bekima Sejdiua za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Selvete Gërxhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Radomir Laban (članovi).
8. Dana 11. oktobra 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Apelacionom sudu. Istog dana, Sud je obavestio i kompaniju "Kujtesa Net" d.o.o., u svojstvu zainteresovane strane i poslao joj kopiju zahteva.
9. Dana 25. oktobra 2019. godine, kompanija "Kujtesa Net" d.o.o., koju je zastupalo Advokatsko društvo "Sejdiu & Qerkini", dostavila je svoje komentare u vezi sa zahtevom podnosioca.
10. Dana 29. novembra 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o komentarima primljenim od kompanije "Kujtesa Net" d.o.o.
11. Dana 6. oktobra 2020. godine, Sud je tražio od Apelacionog suda da ga obavesti o tome da li je Apelacioni sud primio dokument koji je podnosilac zahteva zajedno sa spisima predmeta dostavio Sudu, a koji se odnosi na njegov zahtev upućen Apelacionom sudu za izuzeće sudije H.Sh. iz razmatranja njegovog predmeta.

12. Dana 15. oktobra 2020. godine, Apelacioni sud je dostavio Sudu traženi odgovor.
13. Dana 29. marta 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu prihvatljivost zahteva.
14. Istog dana, Sud je jednoglasno utvrdio da je (i) zahtev prihvatljiv; i da (ii) rešenje Apelacionog suda Kosova, Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine, nije u saglasnosti sa članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.

Pregled činjenica

15. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva, dana 12. septembra 2006. godine, zaključio poslovni ugovor sa kompanijom "Kujtesa Net" d.o.o., prema kojem je podnosilac zahteva trebalo da izgradi optičku i koaksijalnu kablovsku mrežu na teritoriji Republike Kosovo, za potrebe kompanije "Kujtesa Net" d.o.o., a ova će zauzvrat platiti izvršene usluge. Prema ovom ugovoru, koji je zaključen na neodređeno vreme, bilo je predviđeno da se isti može dopuniti, raskinuti ili izmeniti samo uz obostranu saglasnost strana.
16. Dalje proizilazi da su iz razloga što je kompanija "Kujtesa Net" d.o.o. kasnila sa realizacijom uplata, ugovorne strane su, dana 30. oktobra 2012. godine, potpisale zapisnik naslovljen kao *"Zapisnik o radovima koje je 'GTP Sokoli', u korist kompanije 'Kujtesa Net' d.o.o., izveo do 30. oktobra 2010. godine"*. U tom zapisniku je precizirano da podnosilac zahteva ne može da fakturiše druge radove za period do 30. oktobra 2010. godine, osim radova sadržanih u specifikaciji tog zapisnika.
17. Dana 5. decembra 2012. godine, podnosilac zahteva i kompanija "Kujtesa Net" d.o.o., potpisali su novi ugovor, pod br. 949, u kome je bilo predviđeno da kompanija "Kujtesa Net" d.o.o. treba da isplati ukupan dug u vrednosti od 529.393,39 evra u 16 rata, a takođe bilo je predviđeno i da krajnji rok za poslednju uplatu bude 16. februar 2014. godine.
18. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je u skladu sa gore navedenim ugovorom ispostavio nekoliko faktura kompaniji "Kujtesa Net" d.o.o.. Dana 7. marta 2014. godine, kompanija "Kujtesa Net" d.o.o. vraća dopis podnosiocu zahteva naslovljen kao "ODBIJANJE", u kome je navela: *"odbijamo prijem ovih faktura jer nismo upoznati sa ovim fakturama koje su pristigle u koverti"*. Podnosilac zahteva je ponovo nastavio sa slanjem novih faktura na adresu kompanije "Kujtesa Net" d.o.o., a 11. aprila 2014. godine, te fakture je na adresu podnosioca zahteva ponovo vratila kompanija "Kujtesa Net" d.o.o., koja je odbila njihov prijem sa istim obrazloženjem.
19. Dana 4. aprila 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo Osnovnom sudu u Prištini-Odeljenje za privredne sporove, predlog za izvršenje, kojim je od gore navedenog suda tražio da se odredi izvršenje na osnovu verodostojne isprave/faktura (br. 001/14, 002/14, 003/14, 004/14, 027/12, 028/12, 029/12, 030/12, 031/12, 035/12, 036/12, 037/12, 038/12, 039/12 i 040/12 sve sa datumom 1. mart 2014. godine), u vrednosti od 261.324,12 evra (dvesta šezdeset i jedna hiljada trista dvadeset četiri evra i dvanaest centi).

20. Dana 17. aprila 2014. godine, Osnovni sud u Prištini-Odeljenje za privredne sporove, rešenjem E. br. 567/14, određuje izvršenje protiv kompanije "Kujtesa Net" d.o.o., radi isplate duga u vrednosti od 261.324,12 evra (dvesta šezdeset jedna hiljada trista dvadeset četiri evra i dvanaest centi).
21. Dana 14. maja 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo Osnovnom sudu u Prištini-Odeljenju za privredne sporove, drugi predlog za određivanje izvršenja, kojim je tražio otplatu dugova od strane kompanije "Kujtesa Net" d.o.o., na osnovu faktura (br. 007/12, 016/12, 018/12, 019/12, 021/12, 022/12, 023/12, 024/12, 025/12, 026/12, 005/14, 006/14, 007/14, 008/14, 009/14 i 010/14, svih od 7. aprila 2014. godine), u vrednosti od 297.968,31 evra (dvesta devedeset sedam hiljada devetsto šezdeset osam evra i trideset jedan cent).
22. Dana 13. juna 2014. godine, kompanija "Kujtesa Net" d.o.o. je podnela prigovor protiv rešenja Osnovnog suda u Prištini-Odeljenje za privredne sporove E. br. 567/14 od 17. aprila 2014. godine.
23. Dana 24. jula 2014. godine, podnosilac zahteva je tražio kod Osnovnog suda u Prištini da se njegov predmet "*prosledi privatnom izvršitelju E.M. na dalji postupak radi izvršenja*".
24. Dana 22. oktobra 2014. godine, Osnovni sud u Prištini-Odeljenje za privredne sporove je rešenjem E. br. 719/14, odredio izvršenje protiv kompanije "Kujtesa Net" d.o.o. radi isplate duga u vrednosti od 297.968,31 evra (dvesta devedeset sedam hiljada devetsto šezdeset osam evra i trideset jedan cent).
25. Dana 28. aprila 2015. godine, Osnovni sud u Prištini-Odeljenje za privredne sporove je održao sudsko ročište. Na tom ročištu, nakon predloga punomoćnika kompanije "Kujtesa Net" d.o.o. (dužnika), koji je tražio spajanje izvršnih predmeta (odnosno predmeta pod br. E. br. 567/14, sa vrednošću od 261.324,12 evra i predmeta E. br. 719/14 sa vrednošću od 297.968,31 evra), ovaj Sud je odlučio da spoji predmete i registrovao ga pod novim brojem Cp. br. 200/16. Punomoćnik podnosioca zahteva (poverilac) nije osporio spajanje ovih predmeta.
26. Neodređenog datuma, kompanija "Kujtesa Net" d.o.o. je podnela prigovor protiv rešenja Osnovnog suda u Prištini-Odeljenje za privredne sporove E. br. 567/14 i E. br. 719/14 o odobrenju izvršenja, navodeći da podnosilac zahteva nije dovršio posao kako je tvrdio i da su za tako nešto morali kumulativno da budu ispunjeni sledeći uslovi: i) tehnički prijem radova od strane poverioca, ii) nepostojanje primedbi poverioca na izvedene radove, i iii) otklanjanje eventualnih primedbi koje bi imao poverilac na radove koje je izveo dužnik.
27. Podnosilac zahteva je odgovorom na prigovor naveo da završeni i neplaćeni radovi nisu imali tehnički prijem, ali da ni raniji radovi koje je kompanija "Kujtesa Net" d.o.o. platila, nisu imali tehnički prijem. Podnosilac zahteva je dalje argumentovao da kompanija "Kujtesa Net" d.o.o. nikada nije imala pritužbe na rad podnosioca zahteva, niti na poštovanje rokova.

28. Dana 30. decembra 2015. godine, podnosilac zahteva se obratio dopisom predsedniku Osnovnog suda u Prištini, tražeći da se razmatranje predmeta ubrza.
29. Dana 9. februara 2016. godine, Osnovni sud-Odeljenje za privredne sporove je propratnim aktom br. E. br. 567, 719/2014, dostavio spis predmeta Osnovnom sudu u Prištini-Opštem građanskom odeljenju, smatrajući da Osnovni sud u Prištini-Odeljenje za privredne sporove nije nadležno za odlučivanje o ovoj izvršnoj stvari, u vezi sa prigovorom na ova dva izvršna predmeta.
30. Dana 20. jula 2016. godine, podnosilac zahteva se obratio pismom Sudskom savetu Kosova, Kancelariji disciplinskog tužioca, tražeći "*ocenu rada sudije Osnovnog suda u Prištini [A.K.] i drugih odgovornih lica u upravljanju predmetima ovog suda II. E. 567/14 i II. E. br. 719/14*".
31. Dana 2. juna 2017. godine, podnosilac zahteva je ponovo poslao dopis Osnovnom sudu u Prištini, kojim je tražio da se njegov predmet ubrza.
32. Dana 13. jula 2017. godine, podnosilac zahteva je uputio dopis Osnovnom sudu u Prištini, "*Obaveštenje o prekoračenju zakonskih rokova*", navodeći da se usled kašnjenja, podnosiocu zahteva nanosi nepopravljiva šteta.
33. Dana 23. oktobra 2017. godine, Osnovni sud u Prištini-Opšte odeljenje je rešenjem Cp. br. 200/2016, odbio, kao neosnovan, prigovor kompanije "Kujtesa Net" d.o.o. U svom obrazloženju, Osnovni sud je obrazložio da su navodi kompanije "Kujtesa Net" d.o.o. neodrživi jer nisu pruženi dokazi koji ih potkrepljuju.
34. Dana 27. oktobra 2017. godine, kompanija "Kujtesa Net" d.o.o. je izjavila žalbu Apelacionom sudu protiv rešenja Osnovnog suda u Prištini Cp. br. 200/2016, navodeći povredu odredaba izvršnog postupka, "jer fakture nemaju svojstva izvršnosti, nisu primljene i potpisane od strane dužnika i dužnik nema nikakvu obavezu prema poveriocu".
35. Dana 15. februara 2018. godine, Apelacioni sud je rešenjem Ac. br. 5040/17, usvojio kao osnovanu žalbu kompanije "Kujtesa Net" d.o.o. i ukinuo rešenje Osnovnog suda u Prištini-Opšte odeljenje Cp. br. 200/2016 od 23. oktobra 2017. godine, i vratio predmet na ponovno suđenje. Apelacioni sud je u svom obrazloženju naveo sledeće:

"Prvostepeni sud je izvršio bitne povrede izvršnog postupka kada je odbio prigovor dužnika jer prema članu 40. ZIP-a, predlog za izvršenje na osnovu verodostojne isprave mora da sadrži izvršni zahtev iz stava 1. člana 38. ZIP-a, u kojem je predviđeno da: "predlog za izvršenje treba da sadrži zahtev za izvršenje, u kojem se prikazuje izvršni dokument u originalu ili overena kopija, ili verodostojna isprava na osnovu koje se traži izvršenje...", u konkretnom slučaju verodostojna isprava ne ispunjava uslove za izvršenje jer dužnik nije primio fakture i za iste se ne može utvrditi da li su potpisane od strane samog dužnika jer je dužnik podneskom od 07.03.2014. godine, odbio prijem faktura jer nije bio upoznat sa fakturama koje su pristigle kovertom. Imajući u vidu Administrativno uputstvo br. 15/2010 o

sprovođenju Zakona o poreskoj administraciji i procedurama, u kojem je u članu 20. stav 1.1.17, utvrđeno da: 'račun treba biti barem potpisan od prodavača ukoliko nije klijentela ili kupac na raspolaganju da potpiše inače ta osoba mora također potpisati porezni račun', u konkretnom slučaju imamo fakture koje nisu primljene od strane dužnika [...] Na osnovu člana 38. stava 2. ZIP-a je utvrđeno: "u slučaju da predlog o izvršenju iz stava 1. ovog člana ne sadrži tražene podatke i lični identifikacioni broj ili broj registracije biznisa dužnika, izvršni organ će postupati prema odredbama člana 102. Zakona o parničnom postupku", a u konkretnom slučaju izvršni organ nije postupio u skladu sa zakonom jer je prilikom podnošenja predloga za odobrenje izvršenja, izvršni organ trebalo da vrati poveriocu predlog za izvršenje radi dopune u skladu sa odredbom člana 38. stav 2. ZIP-a [...] U ponovljenom postupku, prvostepeni sud mora da uzme u obzir gore citirane primedbe, zakaže javnu raspravu kako bi razumeo valjanost prigovora u pogledu verodostojne isprave-faktura, na taj način da poverilac i dužnik mogu da predoče svoje dokaze u vezi sa žalbenim navodima, i da zatim donese pravilnu i zakonitu odluku u skladu sa odredbama ZIP-a".

36. Dana 13. aprila 2018. godine, Osnovni sud u Prištini-Opšte odeljenje, odlučujući u ponovljenom suđenju, doneo je rešenje Cp. br. 200/2016, kojim je usvojio u celosti kao osnovan prigovor kompanije "Kujtesa Net" d.o.o. i ukinuo u celosti rešenje o dozvoljavanju izvršenja rešenja E. br. 567/14 i E. br. 719/14, koje je doneo Osnovni sud u Prištini. Osnovni sud je u svom obrazloženju naglasio da je u rešenju [Ac. br. 5040/17] Apelacionog suda od 15. februara 2018. godine, veoma jasno navedeno da *"u ponovljenom postupku, prvostepeni sud mora da uzme u obzir gore citirane primedbe, zakaže javnu raspravu kako bi razumeo valjanost prigovora u pogledu verodostojne isprave-faktura, na taj način da poverilac može da predoči svoje dokaze u vezi sa žalbenim navodima"*.
37. Dana 30. aprila 2018. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu protiv rešenja Osnovnog suda Cp. br. 200/2016 od 13. aprila 2018. godine, navodeći povrede odredaba parničnog postupka, povrede odredaba izvršnog postupka i povrede materijalnog prava.
38. Dana 30. maja 2018. godine, podnosilac zahteva se posebnim zahtevom obratio Apelacionom sudu od koga je tražio izuzeće sudije H.Sh. iz razmatranja predmeta, izražavajući sumnju u pogledu nepristrasnosti dotičnog sudije, koji je već jednom doneo odluku u vezi sa njegovim predmetom. Pored toga, podnosilac zahteva je naveo da dotični sudija favorizuje protivničku stranu u ovom slučaju.
39. Iz spisa predmeta proizilazi da Apelacioni sud nije odgovorio podnosiocu u vezi sa gore navedenim zahtevom.
40. Dana 17. maja 2019. godine, Apelacioni sud je odlučujući preko sudije pojedinca H.Sh., rešenjem Ac. br. 2386/2018, odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio rešenje Osnovnog suda Cp. br. 200/2016 od 13. aprila 2018. godine. U obrazloženju ovog rešenja, Apelacioni sud je naveo da je pobijana odluka pravilna i zakonita i da ista nije zahvaćena povredama odredaba parničnog i izvršnog postupka, kao i da je činjenično stanje pravilno utvrđeno. Apelacioni sud je dalje u svom obrazloženju naveo:

“Ovaj sud ocenjuje da je prvostepeni sud pravilno usvojio prigovor dužnika i ukinuo rešenja o dozvoljavanju izvršenja E. br. 567/2014 i E. br. 719/2014, koja je doneo Osnovni sud u Prištini, jer fakture opisane u predlogu za izvršenje od 04.04.2014. godine, za koje se traži da budu izvršene, ne ispunjavaju uslove da se smatraju podobnim za izvršenje. Uzimajući u obzir član 20. stav 1.1.17 Administrativnog uputstva br. 15/2010 o sprovođenju Zakona o poreskoj administraciji i procedurama, utvrđeno je da: "račun treba biti barem potpisan od prodavača ukoliko nije klijentela ili kupac na raspolaganju da potpiše inače ta osoba mora također potpisati porezni račun", tako da se u konkretnom slučaju, iz dokaza koji se nalaze u spisima predmeta uočava da verodostojna isprava - fakture na osnovu kojih je dozvoljeno izvršenje, nisu potpisane od strane izvršnog dužnika. Potpisivanje fakture od strane stranaka u obligacionom odnosu, ne predstavlja samo formalnost, već takva radnja podrazumeva prijem radova koje je izveo poverilac i potvrdu da postoji dug dužnika prema poveriocu u skladu sa fakturama, stoga, s obzirom na to da fakture nisu potpisane, to znači da dužnik nije priznao te fakture kao svoje i shodno tome, iste ne ispunjavaju uslove da budu podobne za izvršenje u skladu sa odredbama važećih zakona.

Uzimajući u obzir ostale žalbene navode koji se svode na ožalbeno rešenje, drugostepeni sud smatra da su ti navodi neosnovani jer se ne radi o bitnim povredama odredaba Zakona o parničnom postupku, na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti u smislu člana 194. ZPP-a, niti Zakona o izvršnom postupku”.

41. Dana 9. jula 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo Kancelariji glavnog državnog tužioca predlog za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti protiv rešenja Apelacionog suda Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine. U zahtevu za zaštitu zakonitosti, podnosilac zahteva je, između ostalog, naveo da je “dana 1. juna 2018. godine, Apelacionom sudu Kosova podnet zahtev za izuzeće sudije [H.Sh] iz suđenja o predmetu koji se odnosio na žalbu koju je punomoćnik poverioca izjavio protiv rešenja Cp. br. 200/16 od 13.04.2018. godine, zbog sumnje u pogledu njegove nepristrasnosti i prema izjavi podnosioca zahteva "on od ovog sudije ne očekuje pravilnu odluku i duboko je ubeđen da je pod uticajem struktura na vlasti". [...] Do dana donošenja rešenja Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine, poverilac nije primio nikakvo obaveštenje od Apelacionog suda Kosova da je doneta odluka o zahtevu pravnog zastupnika poverioca za izuzeće sudije-predsednika Apelacionog suda Kosova iz suđenja u ovoj izvršnoj stvari”.
42. Dana 13. avgusta 2019. godine, Kancelarija glavnog državnog tužioca je obaveštenjem KML. br. 118/2019, obavestila podnosioca zahteva da njegov zahtev nije usvojen jer ne postoji dovoljan zakonski osnov za zaštitu zakonitosti.

Navodi podnosioca zahteva

43. Podnosilac zahteva tvrdi da su rešenjem Apelacionog suda Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine, u vezi sa rešenjem Osnovnog suda u Prištini Cp. br. 200/2016 od 13. aprila 2018. godine, povređena njegova prava zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.
44. Podnosilac zahteva u suštini navodi da su osporenim odlukom povređena tri načela koja se garantuju pravom na pravično i nepristrasno suđenje: (i) pravo na suđenje od strane nepristrasnog suda; (ii) pravo na obrazloženu odluku; (iii) pravo na suđenje u razumnom roku.
45. Sud primećuje da su prva dva navoda – koja se odnose na pravo na suđenje od strane nepristrasnog suda i pravo na obrazloženu odluku – predložena kao povezana i zasnovana na istim obrazloženjima. Kao takve, Sud će ih razmatrati zajedno. Što se pak tiče navoda o pravu na suđenje u razumnom roku, Sud će isti predstaviti zasebno.
 - i) *Pravo na suđenje od strane nepristrasnog suda u vezi sa pravom na obrazloženu odluku*
46. Povodom ove tvrdnje, podnosilac zahteva navodi: *“U svim sudskim odlukama koje su donete u vezi sa ovim izvršnim postupkom, sa izuzetkom rešenja Cp. br.200/2016 od 23.10.2017. godine, po načinu odlučivanja, podnosilac zahteva - poverilac [podnosilac], smatra da je sud pokazao pristrasnost prema dužničkoj strani, zbog toga što je uprkos dokazima koji su išli u njegovu korist, predmet rešen u korist dužnika, i to favorizovanje se manifestovalo usvajanjem zahteva za vraćanje u pređašnje stanje, kada su nedostajali stvarni pravni razlozi, kao i neopravdanim odlaganjem odlučivanja o ovom pitanju, a što je otvoreno izraženo odlukama Apelacionog suda Kosova Ac. br. 5040/17 i Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine, koje odluke je doneo sam predsednik Apelacionog suda, H.Sh, u svojstvu sudije pojedinca”.*
47. Podnosilac zahteva tvrdi da je zbog sumnje koju je imao da predsednik Apelacionog suda (H.Sh.) u ovom slučaju favorizuje protivničku stranu, podneo zahtev za njegovo izuzeće, ali nikada nije dobio odgovor na taj svoj zahtev i isti uopšte nije ni ispitan.
48. Podnosilac zahteva dalje dodaje da je *“ovaj sudija prilikom ispitivanja konkretnog slučaja pokazao otvorenu pristrasnost, tim pre što doneta odluka ne predstavlja ni pravni minimum obrazložene odluke”.*
49. Podnosilac zahteva navodi: *“Postupajući u suprotnosti sa članom 71. ZPP-a, sudija-predsednik Apelacionog suda Kosova, [H.Sh.], je odlučujući povodom žalbe poverioca protiv odluke prvostepenog suda, kada je postojao zahtev za njegovo izuzeće, učinio bitnu povredu odredaba člana 182. stav 2. tačka pod c) Zakona o parničnom postupku. Bitne povrede procesnih odredbi iz člana 182. stav 2. su od apsolutne važnosti i kao rezultat toga su poništili donetu odluku”.*

50. Podnosilac zahteva takođe navodi da je *“Apelacioni sud u svom rešenju morao da navede odgovor na sve navode iz žalbe poverioca, koji su se odnosili na činjenicu da dužnik snosi odgovornost zbog vraćanja faktura pošto je znao da se one odnose na radove koje je izveo poverilac i koje je dužnik preuzeo na korišćenje [...] Osnovna funkcija obrazložene odluke od strane drugostepenog suda jeste da se odlukom mora pokazati stranci da je njen žalbeni navod pročitao i da je sud razumeo njegovu žalbu i da iznoseći odgovor na navode žalio ubedi stranku iz kojih razloga je uzet ili nije uzet u obzir žalbeni navod. Drugostepena odluka se donosi jer je to tražila stranka žalbom, a osnovna funkcija drugostepenog suda je da argumentima ubedi stranku da je tim navodima iz žalbe u pravu ili nije”*.

ii) *Pravo na suđenje u razumnom roku*

51. S tim u vezi, podnosilac zahteva navodi da je na osnovu člana 6. Zakona o izvršnom postupku predviđeno da izvršni organ ima za obavezu da postupi hitno, na osnovu rokova koji su predviđeni Zakonom o izvršnom postupku. Podnosilac zahteva tvrdi da je u njegovom slučaju: *“Izvršni postupak, u kojem su podneta dva predloga za izvršenje, u aprilu 2014. godine, okončan pravosnažnom odlukom posle pet (5) godina od trenutka pokretanja, iako je objektivno mogao biti okončan za 5-6 meseci. Više je nego očigledno da se radi o suđenju van razumnog roka, što otvoreno govori o sudu koji nije nezavisan, već je pod uticajem dužničke strane”*.
52. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da ukine rešenje Apelacionog suda Kosova Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine i vrati predmet na ponovno suđenje.

Komentari koje je dostavio Apelacioni sud

53. U svom odgovoru upućenom Ustavnom sudu nakon njegovog zahteva, u pogledu potvrde od strane Apelacionog suda da li su primili dopis podnosioca zahteva koji se odnosio na izuzeće sudije H.Sh. iz razmatranja predmeta podnosioca zahteva, Apelacioni sud je, između ostalog, naveo sledeće:

“Uvidevši da su preostali izvršni predmeti iz 2018. godine koji nisu rešeni, predsednik suda ih je sakupio kako bi ih brže rešio, dana 11.03.2019. godine je zadužen sa 25 predmeta, među kojima se nalazio i AC. br. 2386118. Kada je zahtev za izuzeće koji je u Apelacionom sudu primljen 01.07.2018. godine, pristigao u sud, predmet se nalazio kod drugog sudije, i pošto se predmet nalazio kod sudije G.A., nije odlučivao o zahtevu za izuzeće”.

Komentari koje je dostavila kompanija “Kujtesa Net” d.o.o.

54. Nakon obaveštavanja od strane Suda, pružajući joj mogućnost za dostavljanje komentara, u svom odgovoru upućenom Sudu, kompanija “Kujtesa Net” d.o.o. je izjavila da sva pitanja koja je podnosilac zahteva pokrenuo u svom zahtevu ne stoje.
55. U vezi sa prvim navodom podnosioca zahteva, kompanija “Kujtesa Net” d.o.o. navodi *“Gornjim navodom, podnosilac zahteva izražava smo nezadovoljstvo*

načinom ocene dokaza, ali ne pokazuje koje su to okolnosti predviđene odredbama Zakona o parničnom postupku, koje opravdavaju konstatacije o ne-pristrasnosti suda. Dalje, u vezi sa navodom podnosioca zahteva o izuzeću sudije H.Sh. iz suđenja u predmetu, kompanija "Kujtesa Net" d.o.o. se poziva na relevantne članove Zakona o parničnom postupku, koji utvrđuju da sud može da odbaci zahtev za izuzeće kada isti nije obrazložen.

56. Povodom navoda podnosioca o prekomernom trajanju postupka, kompanija "Kujtesa Net" d.o.o., izjavljuje: *"Suđenje u predmetu u razumnom roku može biti samostalna povreda, a prekoračenje razumnih rokova za konačni epilog pravnog pitanja ne odnosi se na nepristrasnost suda. Ako predmet nije presuđen u razumnom roku, to ne znači da sud (nije) bio nepristrasan. Presuđivanje predmeta u razumnom roku nije samo u interesu poverioca, već i dužnika, jer i on ima interes da u razumnom roku razjasni svoj položaj u vezi sa poveriočevim potraživanjima. Prema tome, ovaj argument koji podnosilac koristi za dokazivanje nepristrasnosti suda je neprihvatljiv"*.
57. Povodom navoda podnosioca zahteva o neobrazloženosti odluke, kompanija "Kujtesa Net" d.o.o. navodi da je osporena odluka dovoljno obrazložena.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. *Svakiom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda. (...)*

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6. (Pravo na pravično suđenje)

1. *Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.
(...)*

Zakon br. 03/L-006 o parničnom postupku

Član 63.

Ukoliko nadležni sud, zbog izuzeća sudija ili iz nekog drugog razloga, ne može da procesuirati, onda će ona o tome obavestiti sud jednog višeg stepena, sa ciljem da odredi neki dugi sud sa svoje teritorije, a koji je stvarne nadležnosti o konkretnom pitanju.

Član 67.

67.1 Sudija ne može da procesuirati pravno pitanje:

a) ukoliko je sam stranka, zakonski ili ovlašćeni zastupnik stranke, ili ukoliko je sa strankom supoverilac ili sudužnik, ili obavezan za regresiranje, ili ukoliko je o istoj stvari saslušan kao svedok ili kao ekspert;

[...]

g) ukoliko ne postoje druge okolnosti koje stavljaju u sumnju njegovu nepristrasnost.

Član 71.

71.1 Kada je sudija saznao da je podnet zahtev za njegovo izuzeće, ili samo što je saznao da postoji neki od uzroka za izuzeću iz člana 67 ovog zakona, dužan je prekine procesuiranje i da o tome obavesti predsednika suda.

71.2 Izuzetno od stava 1. ovog člana, kada je zahtev za izuzeće baziran na član 67. tačka g, sudija obaveštava predsednika suda i može nastaviti sa procesuiranjem dok se ne odluči u vezi sa zahtevom za izuzeće, samo onih radnji koja se ugrožavaju odlaganjem.

71.3 Predsednik suda, kada se traži njegovo izuzeće, određuje zamenika iz redova sudija predmetnog suda, a kada je to moguće, postupi shodno članu 63. ovog zakona.

Član 182.

182.1 Osnovno kršenje odredbi parničnog postupka postoji ukoliko sud tokom postupka nije primenjivao ili je primenjivao na nepravilan način neku odredbu ovog zakona, a ova je imala ili mogla da ima uticaj na donošenje zakonite i pravedne presude.

182.2 Suštinsko kršenje odredbi parničnog postupka postoji uvek:

a) ukoliko se sud sastavljen ne po odredbama ili u donošenju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnoj raspravi;

b) ukoliko je odlučeno o zahtevu kojine spada pod sudsku jurisdikciju;

c) ukoliko je u donošenju presude učestvovao sudija koji se prema zakonu treba izuzeti, odnosno sudskom odlukom je bio izuzet ili prilikom donošenja odluke je učestvovalo lice koji nema svojstvo sudije;

[...]

Zakon br. 04/L-139 o izvršnom postupku

Član 77.

Žalba protiv odluke o prigovoru

1. Protiv odluke o prigovoru stranke imaju pravo žalbe.
2. Žalba protiv odluke o prigovoru podnosi se preko prvostepenog suda za drugostepeni sud, u roku od sedam (7) dana od dana prijema.
3. Kopija žalbe će se dostavlja protivnoj stranci i drugim učesnicima koji mogu podneti odgovore na žalbu u roku od tri (3) dana.
4. Nakon prijema odgovora na žalbu ili po isteku roka za odgovor, predmet zajedno sa svim priloženim spisima dostavlja se drugostepenom sudu, u roku od tri (3) dana. U vezi sa žalbom, drugostepeni sud će odlučiti u roku od petnaest (15) dana.

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO Br. 15 /2010 O SPROVOĐENJU ZAKONA Br. 03/L-222 O POREZNOJ ADMINISTRACIJI I PROCEDURAMA

Član 20.

Računi i kuponi za evidenciju keša

1. Zahtevi za izdavanje računa za transakcije između oporezivih osoba: Račun sa PDV poznat kao oporezivi račun, mora biti izdan od svih poreznih obveznika koji su dužni platiti PDV za svaku transakciju koja uključuje nabavku robe ili usluga za drugog poreznog obveznika (osoba koja je registrirana za PDV ili se mora registrirati za PDV), bila ta osoba trgovačka udruga koja će preneti usluge ili robu na drugu osobu ili je konačni potrošač. Račun se mora izdati u najmanje dva originalna primerka, jedan za prodavača i drugi za klijenta ili kupca.
 - 1.1. Porezni račun mora sadržavati naredne elemente:
[...]
 - 1.1.17. Račun treba biti barem potpisan od prodavača ukoliko nije klijentela ili kupac na raspolaganju da potpiše inače ta osoba mora također potpisati porezni račun.

Ocena prihvatljivosti zahteva

58. Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, dalje propisani Zakonom i predviđeni Poslovníkom.

59. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

60. Sud se takođe poziva i na stav 4. člana 21. [Opšta načela] Ustava, koji propisuje:

“4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”.

61. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu pozivajući se na navodne povrede svojih osnovnih prava i sloboda, koja važe i za pojedince i za pravna lica u meri u kojoj su primenljiva (vidi slučaj Ustavnog suda br. KI41/09, podnosilac zahteva *Univerzitet AAB RIINVEST L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14).

62. Sud, takođe, ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio ostale uslove prihvatljivosti utvrđene u članovima 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47.
[Individualni zahtev]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.
[Tačnost zahteva]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

Pravilo 39.
Kriterijum o prihvatljivosti

(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

- (a) ako je zahtev podnela ovlašćena stranka,*
- (b) ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke, ili*
- (c) ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva, i*
- (d) ako zahtev tačno razjašnjava i, adekvatno iznosi činjenice i navode da su prava ili odredbe ustava povređene.*

*(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.
[...]*

63. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, da je iscrpeo sva pravna sredstva utvrđena zakonom, u skladu sa članovima 21 (4) i 113 (7) Ustava i da je podneo svoj zahtev u skladu sa rokom koji je predviđen u članu 49. Zakona. Podnosilac zahteva je takođe jasno naglasio prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređeni i akte javnih organa koje osporava, u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona.
64. U svetlu činjenica i argumenata iznetih u ovom zahtevu, Sud smatra da zahtev pokreće ozbiljna ustavna pitanja koja zahtevaju razmatranje merituma zahteva. Pored toga, zahtev se ne može smatrati očigledno neosnovanim u smislu pravila 39. Poslovnika i ne postoji nijedan drugi osnov za njegovo proglašavanje neprihvatljivim.
65. Stoga, Sud utvrđuje da se zahtev mora proglasiti prihvatljivim i da se mora oceniti njegov meritum.

Meritum slučaja

66. Sud prvo podseća da je podnosilac zahteva zaključio ugovor sa kompanijom "Kujtesa Net" d.o.o., prema kojem je podnosilac trebalo da izgradi optičku i koaksijalnu kablovsku mrežu na teritoriji Republike Kosovo za potrebe kompanije "Kujtesa Net" d.o.o., koja će zauzvrat platiti izvršene usluge. Pošto "Kujtesa Net" d.o.o. nije ispunila obaveze koje proizilaze iz ovog ugovora, podnosilac zahteva je pokrenuo izvršni postupak protiv "Kujtesa Net" d.o.o., koji je odobrio Osnovni sud u Prištini. Kompanija "Kujtesa Net" d.o.o. je podnela prigovor protiv rešenja Osnovnog suda u Prištini, a Osnovni sud je odbio prigovor kao neosnovan. Nakon žalbe kompanije "Kujtesa Net" d.o.o. protiv rešenja Osnovnog suda u Prištini, Apelacioni sud je usvojio žalbu i vratio predmet Osnovnom sudu u Prištini na ponovno suđenje. Osnovni sud je postupajući u ponovljenom suđenju, usvojio kao osnovan prigovor kompanije "Kujtesa Net" d.o.o. i ukinuo u celosti rešenja Osnovnog suda u Prištini, kojima je dozvoljeno izvršenje. Ova odluka Osnovnog suda uglavnom se zasnivala na nalazima do kojih je došao Apelacioni sud. Nakon žalbe podnosioca

Apelacionom sudu protiv odluke Osnovnog suda, podnosilac je paralelno podneo i zahtev za izuzeće sudije H.Sh. iz razmatranja predmeta podnosioca. Apelacioni sud je rešenjem Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva. Apelacioni sud nije ni ispitao zahtev podnosioca zahteva za izuzeće sudije H.Sh. iz razmatranja predmeta. U oba slučaja kada presuđeno u predmetu podnosioca zahteva, u Apelacionom sudu je sudio sudija H.Sh., kao sudija pojedinac.

67. Kada je reč o poslednje navedenoj, odnosno o rešenju Apelacionog suda Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine, Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da je isto u suprotnosti sa članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP. Prema navodima podnosioca zahteva, osporenim odlukom su povređena tri načela koja se garantuju članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, odnosno: (i) odluku je doneo pristrasan sud; (ii) ta odluka ne daje odgovor na suštinske navode podnosioca zahteva; (iii) izvršni postupak u ovom predmetu je prekomerno trajao.
68. U nastavku, Sud će navode podnosioca zahteva razmotriti zasebno, u meri u kojoj se mogu razmatrati zasebno. Sud ponavlja da je prvi navod podnosioca zahteva o povredi načela nepristrasnosti suda usko povezan sa navodom o nepostojanju obrazloženja odluke Apelacionog suda. Shodno tome, Sud će ova dva prva navoda razmatrati zajedno, da bi nastavio sa sledećim navodom o prekomernom trajanju postupka.
69. S tim u vezi, Sud će gore pomenute navode razmatrati pozivajući se na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), na osnovu koje je Sud, u skladu sa članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.

(i) Što se tiče navoda da je odluka doneta od strane pristrasnog suda i da osporena odluka ne daje odgovor na suštinske navode podnosioca zahteva

70. Sud još jednom podseća na navod podnosioca zahteva, koji glasi: *“U svim sudskim odlukama koje su donete u vezi sa ovim izvršnim postupkom, sa izuzetkom rešenja Cp. br. 200/2016 od 23.10.2017. godine, po načinu odlučivanja, podnosilac zahteva - poverilac, smatra da je sud pokazao pristrasnost prema dužničkoj strani, zbog toga što je uprkos dokazima koji su išli u njegovu korist, predmet rešen u korist dužnika, i to favorizovanje se manifestovalo usvajanjem zahteva za vraćanje u pređašnje stanje, kada su nedostajali stvarni pravni razlozi, kao i neopravdanim odlaganjem odlučivanja o ovom pitanju, a što je otvoreno izraženo odlukama Apelacionog suda Kosova Ac. br. 5040/17 i Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine, koje odluke je doneo sam predsednik Apelacionog suda, H.Sh, u svojstvu sudije pojedinca”*.
71. U vezi sa napred navedenim, podnosilac zahteva tvrdi da je imao informacije da predsednik Apelacionog suda, sudija (H.Sh), u ovom predmetu favorizuje protivničku stranku.

72. Podnosilac u svom zahtevu naglašava da je *“ovaj sudija prilikom ispitivanja konkretnog slučaja pokazao otvorenu pristrasnost, tim pre što doneta odluka ne predstavlja ni pravni minimum obrazložene odluke”*.
73. Podnosilac zahteva je sumnju u pogledu nepristrasnosti i pitanje (ne)izuzeća sudije H.Sh., povezao sa navodom o neobrazloženosti sudske odluke. Naime, podnosilac u svom zahtevu pred Sudom navodi da je Apelacioni sud u ovom slučaju, time što nije odgovorio na njegov zahtev za izuzeće sudije H.Sh., povredio načelo nepristrasnosti suda, i da je time što uopšte nije ispitao njegov zahtev, povredio načelo obrazložene odluke. S tim u vezi, podnosilac navodi da osporeno rešenje Apelacionog suda nije dalo odgovore na sve njegove navode.
74. U tom kontekstu, Sud podseća na navode podnosioca *“Poverilac [podnosilac] uopšte ne dobija odgovor na njegov zahtev za izuzeće sudije-predsednika suda iz suđenja njegove stvari po podnetoj žalbi [...] Sudija-predsednik suda g. [H.Sh], iako dobar poznavalac zakona, znajući o posledicama i odgovornostima za neprijavljivanje zahteva za izuzeće, uprkos ovoj činjenici, odlučuje o slučaju od kojeg je zahtevano da se isključi, i ovim je pokazao njegovu upornost u obrađivanju ove stvari, i ovim je obrazložio činjenicu da je zahtev zastupnika poverioca za njegovo izuzeće bio osnovan. Jasno je da je ovaj sudija u obrađivanju ove konkretne stvari pokazao otvorenu pristrasnost, a što više kada je i doneta odluka, ne predstavlja ni zakonski minimum za jednu obrazloženu odluku [...] Apelacioni sud je njegovim rešenjem trebao da da odgovor na sve navode iz žalbe poverioca koji se odnose na činjenicu da dužnik snosi odgovornost i za vraćanje računa natrag, znajući da se isti odnose na jedan posao koji je poverilac izvršio i dužnik ga je uzeo na korišćenje”*.
75. U svetlu ovih argumenata podnosioca, Sud prvo podseća da je podnosilac zahteva izjavio žalbu Apelacionom sudu protiv rešenja Osnovnog suda Cp. br. 200/2016 i da je u isto vreme podneo i poseban zahtev za izuzeće sudije H.Sh. iz suđenja u njegovom predmetu, iznoseći i razloge zašto traži izuzeće sudije (koji je odlučivao i na osnovu žalbe kompanije “Kujtesa Net” d.o.o. protiv rešenja Osnovnog suda u Prištini Cp. br. 200/16 od 23. oktobra 2017. godine i usvojio istu i vratio predmet na ponovno suđenje).
76. Apelacioni sud je rešenjem Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca i potvrdio rešenje Osnovnog suda Cp. br. 200/2016.
77. Sud primećuje da je podnosilac zahteva i u svom zahtevu za zaštitu zakonitosti, podnetom Kancelariji glavnog državnog tužioca, protiv rešenja Apelacionog suda, naveo da uprkos njegovom zahtevu za izuzeće sudije H.Sh., podnosilac nikada nije dobio odgovor u vezi sa ovim navodom. Sud podseća da je Kancelarija glavnog državnog tužioca, dana 13. avgusta 2019. godine, obaveštenjem KML. br. 118/2019, obavestila podnosioca zahteva da njegov predlog nije usvojen jer ne postoji dovoljan zakonski osnov za zaštitu zakonitosti.
78. Sud iz spisa predmeta primećuje da podnosilac zahteva nikada nije dobio odgovor u vezi sa zahtevom za izuzeće sudije koji je podneo Apelacionom sudu ni bilo kakvim posebnim dopisom, niti bilo kojom prelaznom odlukom.

79. Pored toga, dotični sudija za koga je podnosilac zahteva tražio da bude izuzet je ponovo odlučivao kao sudija pojedinac kada je doneto osporeno rešenje Apelacionog suda Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine.
80. Sud primećuje da se rešenje Apelacionog suda Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine, nigde ne poziva na navod podnosioca zahteva u pogledu nepristrasnosti sudije H.Sh. niti na njegov zahtev da se taj sudija izuzme iz suđenja u predmetu.
81. Pored toga, ovo se potvrđuje i samim odgovorom Apelacionog suda upućenim Ustavnom sudu, u kojem se vidi da Apelacioni sud nikada nije odlučivao o zahtevu podnosioca za izuzeće sudije H.Sh.
82. U svetlu navedenog, Sud naglašava činjenicu da se navodi podnosioca zahteva odnose na procesne garancije koje pruža član 31. Ustava (tačnije, pravo na pravično i nepristrasno suđenje) u vezi sa članom 6. EKLJP. Sud pre svega smatra potrebnim da istakne da se garancije iz člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP protežu tokom čitavog postupka kada se odlučuje o pravima i obavezama stranaka. ESLJP je naglasio da odlučivanje o određenom pravu podrazumeva ne samo da odlučivanje o postojanju tog prava nego i o njegovom obimu, kao i načinu na koji se ono može ostvariti (vidi, *mutatis mutandis*, odluku ESLJP-a u predmetu *Torri protiv Italije*, presuda od 23. januara 1996. godine; *Buj protiv Hrvatske*, presuda od 1. septembra 2009. godine, stav 19).
83. U konkretnom slučaju, Sud stavlja naglasak na suštinu navoda podnosioca zahteva u vezi sa neobrazloženjem rešenja Apelacionog suda. Sud se poziva na dosledan stav ESLJP-a i Ustavnog suda, da pravo na pravično suđenje obuhvata pravo na obrazloženu odluku. To znači da sudovi treba da “s dovoljnom jasnoćom izlože razloge na kojima su zasnovali svoje odluke” (vidi, između ostalog, predmet ESLJP-a *Hadjianastassiou protiv Grčke*, presuda od 16. decembra 1992. godine, stav 33; vidi, slučaj Suda KI97/16, sa podnosiocem “*IKK Classic*”, presuda od 9. januara 2018. godine). Prema sudskoj praksi ESLJP-a i Ustavnog suda, ova obaveza sudova se ne može shvatiti kao zahtev da se detaljno odgovori na svaki argument ili navod podnosioca. Obim u kojem se primenjuje obaveza navođenja razloga može varirati u zavisnosti od prirode odluke i mora se odrediti u svetlu okolnosti slučaja. Ipak, suštinski argumenti podnosioca zahteva su ti na koje se mora odgovoriti, a navedeni razlozi moraju biti zasnovani na važećem zakonu (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj Suda KI97/16, sa podnosiocem “*IKK Classic*”, presuda od 9. januara 2018. godine, stav 54; KI143/16, sa podnosiocem *Muharrem Blaku i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. maja 2018. godine, stav 54, vidi, takođe, predmet ESLJP-a *Van de Hurk protiv Holandije*, presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61, *Buzescu protiv Rumunije*, presuda od 24. maja 2005. godine i *Pronina protiv Ukrajine*, presuda od 18. jula 2006. godine).
84. U konkretnom slučaju, Sud naglašava da Apelacioni sud u svom rešenju uopšte nije uzeo u obzir navode podnosioca o učešću sudije H.Sh., kao sudije pojedinca u suđenju u predmetu podnosioca zahteva pred Apelacionim sudom, iako se podnosilac, paralelno sa žalbom, obratio Apelacionom sudu sa posebnim zahtevom da se dotični sudija izuzme iz suđenja u predmetu, izražavajući sumnju u pogledu njegove nepristrasnosti.

85. Sud žali da razjasni da se, iako podnosilac zahteva iznosi navode u pogledu nepristrasnosti suda (sudije), suština argumenata koje je on predočio, odnose na potpuno nepoštovanje od strane Apelacionog suda njegovog zahteva za izuzeće sudije H.Sh. iz odlučivanja u njegovom predmetu.
86. S tim u vezi, Sud smatra važnim da objasni, *obiter dictum*, da prema sudskoj praksi ESLJP-a, "nepristrasnost" označava nepostojanje predrasuda ili pristrasnosti od strane sudova kada sude u konkretnim predmetima (vidi, *mutatis mutandis*, predmet ESLJP-a *Hauschild protiv Danske*, presuda od 24. maja 1989. godine). Dalje, ESLJP je objasnio da se kada je reč o ličnoj nepristrasnosti sudije, mora pretpostaviti lična nepristrasnost sudije dok se ne dokaže suprotno (vidi predmet ESLJP-a *Kyprianou protiv Grčke*, presuda od 15. decembra 2005. godine). Kada je takav navod iznesen pred ESLJP-om, on primenjuje takozvani *subjektivni test*, koji podrazumeva da se mora dokazati činjenicama da li je član suda pokazao "ličnu pristrasnost" prema podnosiocu zahteva (vidi odluku ESLJP-a u predmetu *Hauschild protiv Danske*, presuda od 24. maja 1989. godine).
87. Međutim, u konkretnom slučaju, ne prejudicirajući istinitost navoda podnosioca zahteva o odsustvu nepristrasnosti dotičnog sudije, Sud ne može zanemariti činjenicu da je Apelacioni sud u potpunosti prećutao zahtev podnosioca zahteva za izuzeće tog sudije iz procesa odlučivanja u njegovom predmetu.
88. Sud ocenjuje da bi u slučaju da je Apelacioni sud odgovorio na ponovljene navode podnosioca o nepristrasnosti sudije H.Sh. – bez obzira na odgovor koji bi bio dat na njegov zahtev ili navode (tj., bez obzir da li bi bili prihvaćeni ili ne) – svakako bio ispunjen uslov "stranke koja je saslušana" i pravilnog sprovođenja pravde. Nije dužnost Ustavnog suda da ispituje u kojoj meri su navodi podnosioca u postupcima pred redovnim sudovima razumni. Međutim, procesna pravičnost zahteva da se na suštinske navode koje su stranke iznele pred redovnim sudovima mora adekvatno odgovoriti – posebno ako se odnose na važna pitanja kao što je nepristrasnost sudova (vidi, slično tome, odluku Ustavnog suda u slučaju KI22/16, podnosilac *Naser Husaj*, presuda od 2. maja 2017. godine, stav 47).
89. Stoga, na osnovu napred navedenog, Sud smatra da je pitanje ispitivanja zahteva i navoda podnosioca zahteva o izuzeću sudije od suštinskog značaja za slučaj jer bi se njegovim razjašnjenjem otklonila objektivni strah podnosioca u pogledu nepristrasnosti suda u suđenju u njegovom slučaju i ojačalo uverenje da su navodi podnosioca propisno saslušani (vidi, slično tome, odluku Ustavnog suda u slučaju KI22/16, podnosilac *Naser Husaj*, presuda od 2. maja 2017. godine, stav 46; i slučaju KI135/14, podnosilac *IKK Classic*, presuda od 10. novembra 2015. godine).
90. Sud ističe da i utisak o nezavisnosti sudova ima izvesnu važnost, u svetlu pravnog postulata da "nije dovoljno da pravda bude ostvarena nego se mora i videti da je ostvarena". Ovo je suštinski element poverenja koje sudovi u demokratskom društvu moraju pobuđivati u javnosti (vidi, *Volkov protiv Ukrajine*, stav 106, presuda ESLJP-a iz 2013. godine i *De Cubber protiv Belgije*, od 26. oktobra 1984. godine, stav 26, Serija A, br. 86, takođe, vidi slučajeve Suda KI22/16,

podnosilac *Naser Husaj*, presuda od 2. maja 2017. godine, stav 49; KI24/17, podnosilac *Bedri Salihu*, presuda od 27. maja 2019. godine, stav 47).

91. Kao zaključak, Sud ocenjuje da propust da se odgovori na zahtev podnosioca zahteva za izuzeće sudije H.Sh., u postupku odlučivanja pred ovim sudom, kao i nedostatak obrazloženja odluke od strane Apelacionog suda u vezi sa njegovim navodom u pogledu nepristrasnosti sudije H.Sh., koji je izneo u svojoj žalbi, predstavlja nepremostivi nedostatak presude – u smislu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.
92. Shodno tome, Sud utvrđuje da je rešenje Apelacionog suda zahvaćeno povredama člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP kao rezultat nepostojanja obrazložene sudske odluke od strane Apelacionog suda.

(ii) Pravo na suđenje u razumnom roku

93. Prilikom razmatranja ovog navoda, Sud prvo još jednom podseća na ovaj navod podnosioca koji između ostalog naglašava da je priroda izvršnog postupka hitna i da su u njegovom slučaju prekoračeni svi rokovi koji su predviđeni Zakonom o izvršnom postupku.
94. S tim u vezi, podnosilac zahteva navodi *“Izvršni postupak, u kojem su podneta dva predloga za izvršenje, u aprilu 2014. godine, okončan pravosnažnom odlukom posle pet (5) godina od trenutka pokretanja, iako je objektivno mogao biti okončan za 5-6 meseci. Više je nego očigledno da se radi o suđenju van razumnog roka, što otvoreno govori o sudu koji nije nezavisan, već je pod uticajem dužničke strane”*.
95. Sud podseća da je podnosilac zahteva pitanje prekomernog trajanja postupka iznosio i pred redovnim sudovima navodeći da se u njegovom slučaju prekomerno trajanje dešava namerno i navodeći da su poslednje navedeni prevideli činjenicu da je izvršni postupak hitne prirode.
96. Što se tiče navoda o prekomernom trajanju postupka, Sud na početku ističe načelni stav ESLJP-a da član 6 (1) EKLJP zahteva od država ugovornica da organizuju svoje pravne sisteme na takav način da nadležni organi mogu ispuniti zahteve iz navedenog člana, uključujući i obavezu da razmatraju predmete u razumnom roku (vidi, presudu ESLJP-a u predmetu *Luli i drugi protiv Albanije*, presuda od 1. aprila 2014. godine, stav 91).
97. Što se tiče vremenskog trajanja postupaka, Sud uzima u obzir kriterijume ESLJP-a utvrđene u presudi u predmetu *Tomazič protiv Slovenije* (presuda od 2. juna 2008. godine, stav 54), u kojoj je utvrđeno sledeće: *“Što se tiče razumnosti trajanja postupaka, [ESLJP] naglašava da se ona mora ceniti u svetlu okolnosti konkretnog slučaja, a imajući u vidu sledeće kriterijume: složenost predmeta, radnje podnosioca zahteva i relevantnih organa, kao i značaj predmeta spora za podnosioca”*.
98. Sud je, pozivajući se na sudsku praksu ESLJP-a i svoju praksu, ocenio da računanje vremenskog trajanja postupaka, počinje u trenutku kada se nadležni sud pokrene na zahtev strana radi utvrđivanja navodnog legitimnog prava ili

interesa (vidi predmet ESLJP-a *Erkner i Hofauer protiv Austrije*, od 23. aprila 1987. godine, stav 64 i, vidi, takođe, predmet *Poiss protiv Austrije*, ESLJP, od 23. aprila 1987. godine, stav 50, kao i predmete Ustavnog suda br. KI 127/15, sa podnosiocem *Mile Vasović*, rešenje o neprihvatljivosti od 15. juna 2015. godine, stav 43, KI81/16, sa podnosiocem *Valdet Nikqi*, presuda od 31. maja 2017. godine, KI19/17, sa podnosiocem *Fatos Dervishaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 21. februara 2018. godine, stav 50). Ovaj proces se smatra okončanim donošenjem konačne sudske odluke od strane poslednje nadležne sudske instance (vidi predmet ESLJP-a *Eckle protiv Savezne Republike Nemačke*, presuda od 15. jula 1982. godine, stav 74).

99. U konkretnom slučaju, Sud primećuje da je reč o izvršnom postupku koji je podnosilac zahteva pokrenuo 4. aprila 2014. godine, a okončan osporenim odlukom, dana 17. maja 2019. godine.
100. Na osnovu napred navedenog, Sud primećuje da period koji treba da uzme u razmatranje u vezi sa navodima podnosioca o povredi člana 31.2 Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP, jeste period od 5 (pet) godina.
101. Što se tiče složenosti predmeta, Sud naglašava da se kod ocene navoda stranaka o prekomernom trajanju postupaka, složenost postupka treba razmotriti u okviru činjeničnog i pravnog aspekta predmetnog spora (vidi slučaj Suda KI19/17, sa podnosiocem *Fatos Dervishaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 21. februara 2018. godine, stav 56).
102. Sud naglašava da se na osnovu prethodno izloženih činjenica, predmet podnosioca zahteva može smatrati složenim, u pogledu činjeničnog i pravnog stanja. U tom kontekstu, Sud naglašava da suštinsko pitanje koje komplikuje sprovođenje ovog izvršnog postupka u ovom slučaju predstavlja upravo spor oko toga da li treba sprovesti ovaj izvršni postupak na osnovu osporene izvršne isprave (faktura).
103. Što se tiče radnji stranaka u postupku, Sud naglašava da se u svetlu njegove sudske prakse i sudske prakse ESLJP-a, prekomerno trajanje postupka ocenjuje i prema radnjama stranaka koje učestvuju u postupku (vidi, *mutatis mutandis*, predmet ESLJP-a *Eckle protiv Nemačke*, presuda od 15. jula 1982. godine, stav 82; vidi, takođe, slučaj Suda KI19/17, sa podnosiocem *Fatos Dervishaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 21. februara 2018. godine, stav 62).
104. Što se tiče radnji podnosioca zahteva, Sud primećuje da je podnosilac zahteva bio aktivan u preduzimanju mnogih proceduralnih radnji, odnosno prateći sve proceduralne korake koji su mu na raspolaganju prema važećim zakonima. Takođe, i protivnička strana u postupku, kompanija "Kujtesa Net" d.o.o. je preduzela brojne procesne radnje (posebno prigovorima na rešenja o izvršenju).
105. Što se tiče radnji nadležnih organa u gore pomenutom postupku, Sud primećuje da su redovni sudovi od trenutka kada su pokrenuti bili aktivni u suđenju u predmetu, u kome je tokom čitavog postupka doneto ukupno devet odluka. Sud, u svetlu složenih okolnosti u ovom predmetu, uzimajući u obzir kompleksni pravni osnov, brojne radnje stranaka u postupku, njihove legitimne interese i pravna sredstva koje su stranke iskoristile, kao i činjenicu da su sudovi doneli

ukupno devet sudskih odluka u ovom predmetu, dolazi do zaključka da redovni sudovi od trenutka kada su pokrenuti u ovom predmetu, nisu bili pasivni. Dakle, na osnovu spisa predmeta i u okolnostima slučaja, Sud utvrđuje da su redovni sudovi od trenutka kada su pokrenuti bili aktivni u suđenju u predmetu i da samim tim nisu prouzrokovali neopravdano prekomerno trajanje postupka.

106. Na osnovu napred navedenog, Sud utvrđuje da u odnosu na navod podnosioca o prekomernom trajanju postupka, podnosilac nije dovoljno dokazao svoj navod o povredi prava na pravično suđenje u razumnom roku iz razloga što činjenice koje je on predočio ne dokazuju da su mu redovni sudovi uskratili ovo ustavno pravo.

Zaključak

107. Kao zaključak, u odnosu na navod podnosioca zahteva o povredi prava na obrazloženu sudsku odluku od strane Apelacionog suda u vezi sa navodom o nepristrasnosti suda, Sud utvrđuje da je isti osnovan.
108. Po ovom pitanju, time što nije odgovorio na zahtev podnosioca za izuzeće sudije H.Sh. i na navode o odsustvu nepristrasnosti ovog sudije, Apelacioni sud je povredio pravo podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. stav 1. EKLJP.
109. U odnosu na navod podnosioca o prekomernom trajanju postupka, u svetlu kriterijuma ustanovljenih praksom ESLJP-a, koje primenjuje i Ustavni sud, u pogledu suđenja u razumnom roku, Sud nalazi da je ovaj navod podnosioca nepotkrepljen. Shodno tome, Sud smatra da nije došlo do povrede načela suđenja u razumnom roku.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članom 21.4 i članom 113 (7) Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 59 (1) (a) Poslovnika, na sednici održanoj dana 29. marta 2021. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;
- II. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 31. Ustava Republike Kosovo u vezi sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima;
- III. DA UTVRDI da je rešenje Apelacionog suda Kosova Ac. br. 2386/2018 od 17. maja 2019. godine, ništavo i da se isto vraća na ponovno suđenje;
- IV. DA NALOŽI Apelacionom sudu da u skladu sa pravilom 63. Poslovnika, obavesti Sud, što je pre moguće, a najkasnije u roku od 6 (šest) meseci, odnosno do 12. septembra 2021. godine, u vezi sa merama preduzetim radi izvršenja presude ovog Suda;
- V. DA OSTANE posvećen ovom pitanju u očekivanju poštovanja ovog naloga;
- VI. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- VII. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona;
- VIII. DA PROGLASI da ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bekim Sejdiu

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi